

Social 2
/PESS

Notat om støtte til køb af bil

Til brug for behandling af temasager i uge 25 2019

Indhold

- I. Lovgrundlag
- II. Udmåling af støtte til køb af bil
- III. Tilskud til særlige indretninger
- IV. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser
- V. De konkrete mødesager

I. Lovgrundlag

Notatet er baseret på lov nr. 114 af 30. august 2018 om social service (serviceloven), bekendtgørelse nr. 1252 af 20. november 2017 om støtte til køb af bil efter serviceloven med de ændringer der følger af bekendtgørelse nr. 215 af 8. marts 2018 om ændring af bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven og vejledning nr. 10326 af 18. december 2017 om støtte til køb af bil og individuel befordring.

Uddrag af lov om social service:

§ 114. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad

- 1) vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil,
- 2) vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller
- 3) forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. Støtten efter stk. 1 ydes som et rentefrit lån inden for en ramme på 187.000 kr.

Stk. 3. Overstiger prisen på den billigst egnede bil lånerammen i stk. 2, ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 4. Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om

- 1) betingelserne for at opnå støtte efter stk. 1 og 3 og om vilkårene for støtte, herunder regler om personkredsen, som er berettiget til at opnå støtte,
- 2) fremgangsmåden i forbindelse med afprøvning og valg af bil, herunder om private aktørers deltagelse heri,
- 3) tilbagebetaling af lån og indkomstgrundlaget for tilbagebetalingen og om henstand med tilbagebetaling og eftergivelse af lån til bil som følge af manglende betalingsevne og som følge af frakendelse i forbindelse med ændringer i den fysiske eller psykiske funktionsevne eller forhold, der knytter sig dertil,
- 4) adgangen til at modtage støtte til udskiftning af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. stk. 1-3, herunder regler om fremgangsmåden i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af bil og om anvendelse af

provenu ved afhændelse af en bil, der tidligere er ydet støtte til, herunder i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af en bil,

5) støtte til nødvendig indretning m.v., herunder i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til indretningen,

6) i hvilket omfang der kan ydes tilskud til betaling af køreundervisning m.v.,

7) støtte til personer, der ved indrejse her i landet medbringer en bil, og

8) i hvilket omfang et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af personkredsen, jf. stk. 1, og som anbringes uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, kan bevare støtte til køb af bil eller få bevilget støtte til køb af bil.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven:

§ 2. Støtte til køb af bil ydes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgerens helbredsmæssige og sociale forhold samt ansøgerens manglende evne til at færdes, jf. stk. 2 og 3. I vurderingen indgår også oplysninger om ansøgerens daglige kørselsbehov og en vurdering af, om støtte til køb af bil i væsentlig grad vil gøre ansøgeren selvhjulpen.

Stk. 2. I vurderingen af ansøgerens helbredsmæssige forhold, jf. stk. 1, skal der lægges vægt på de objektive lægelige fund, lægelige udtalelser, oplysninger om lidelsens udvikling og forværring inden for en overskuelig tid, ansøgerens evne til at færdes, herunder gangdistance og anden form for nedsat mobilitet, og om der foreligger et særligt skånebehov.

Stk. 3. I vurderingen af ansøgerens sociale forhold, jf. stk. 1, skal der lægges særlig vægt på ansøgerens samlede situation, herunder elementer i ansøgerens familie-, erhvervs- og uddannelsesmæssige forhold der har betydning for ansøgerens funktionsnedsættelse og dens betydning for ansøgerens daglige kørselsbehov.

Stk. 4. I vurderingen af ansøgerens daglige kørselsbehov, jf. stk. 1 og 3, og § 1, stk. 1, skal der lægges vægt på, at kørselsbehovet har et sådant omfang, at bevilling af bil i væsentlig grad kompenserer for ansøgerens nedsatte funktionsevne. Ansøgeren skal have aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Aktivitetsniveauet skal som udgangspunkt svare til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende person uden funktionsnedsættelse med en i øvrigt tilsvarende livssituation.

Stk. 5. I vurderingen af, om ansøgeren bliver selvhjulpen i væsentlig grad ved bevilling af bil, jf. stk. 1, skal der, hvis ansøgeren ikke selv kan føre bilen, lægges vægt på, at ansøgeren har en anden person til at køre for sig, f.eks. ægtefælle, samlever, chauffør m.v., og at denne er til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes herved.

Udmåling af støtten

§ 7. Hvis betingelserne for støtte til køb af bil efter §§ 1-5 er opfyldt, ydes støtten til den billigste bil, som er egnet, set i forhold til ansøgerens behov. Støtten ydes som et rentefrit lån på indtil 187.000 kr. inkl. moms, dog højst bilens købesum.

Stk. 2. Hvis prisen på den billigst egnede bil overstiger den fastsatte låneramme på 187.000 kr., ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem den fastsatte låneramme på 187.000 kr. og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 3. Egnethedsvurderingen efter stk. 1 og 2 er en helhedsvurdering. I vurderingen indgår ansøgerens samlede behov, herunder behovet for særlige indretninger i bilen.

Stk. 4. Særlige indretninger, som bilen efterfølgende forsynes med på grund af ansøgerens helbredstilstand, og automatisk transmission, som bilen er forsynet med fra fabrikken, ydes som tilskud, jf. § 13. Tilskud til automatisk transmission fratrækkes i bilens pris, før lånet udmåles.

Afprøvning af bil

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan, hvis ansøgeren er enig heri, overlade afprøvningen af bil og særlig indretning til ansøgeren i samarbejde med en privat aktør, f.eks. en bilopbygger eller anden aktør, som har den fornødne tekniske ekspertise.

Stk. 2. Forinden iværksættelse af afprøvning beskriver kommunalbestyrelsen i samarbejde med ansøgeren, hvilken betydning ansøgerens funktionsnedsættelse har for kravene til valg af bil og eventuel valg af særlig indretning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen udmåler lånets størrelse på baggrund af kommunalbestyrelsens vurdering af, hvilken bil der er billigst egnet. Oplysningerne fra afprøvningen af forskellige bilmodeller og særlig indretning indgår i kommunalbestyrelsens vurdering og valg af bil og særlig indretning.

Tilskud til særlige indretninger

§ 13. Der kan ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, uanset om der kan ydes støtte til køb af bil efter §§ 1-5, hvis

- 1) politiet har stillet krav om det,
- 2) hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller
- 3) hvis det letter ansøgerens placering i bilen.

Stk. 2. Tilskud til automatisk transmission udgør den faktiske udgift til transmissionen, dog maksimalt 25.905 kr. Tilskuddet er betinget af, at bilen er under 1 år gammel og er forsynet med automatisk transmission fra fabrikken.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 og 2 kan ydes til flere inden for samme husstand. Tilskud er betinget af, at bilen tilhører ansøgeren eller en anden person inden for husstanden.

Stk. 4. Hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning efter stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 ydes efter behov.

Stk. 5. Der ydes ikke efter servicelovens § 114 hjælp til udgifter, som følger af brug af den særlige indretning, f.eks. til rengøring eller vedligeholdelse.

II. Udmåling af støtte til køb af bil

Støtte til køb af bil ydes som et rentefrit lån inden for en fast låneramme. Lånet kan højst udgøre bilens købesum (leveret på gaden inklusive leveringsomkostninger) med fradrag af eventuelt tilskud til automatisk transmission. Ekstraudstyr som eksempelvis alufælge, spoilere m.v., som ikke er en integreret del af bilen leveret fra fabrikken, indgår ikke i lånerammen.

Hvis ansøgeren køber en anden egnet bil, hvis pris overstiger prisen på den billigst egnede bil, skal pågældende selv finansiere restkøbesummen, eksempelvis ved indgåelse af afbetalingskontrakt eller ved optagelse af banklån. Den valgte løsning må ikke medføre yderligere udgifter for det offentlige.

Billigst egnede bil og afprøvning af bil

Efter bilbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 3, ydes støtten til anskaffelse af den billigste bil, som er egnet set i forhold til modtagerens behov. Vurderingen af den billigst egnede bil skal bero på en helhedsvurdering, hvor hensynet til borgerens samlede behov, herunder borgers behov for særlige indretninger, indgår.

I nogle tilfælde vil den billigst egnede løsning være en bil, der imødekommer borgerens samlede behov, herunder også behovet for særlige indretninger, når bilen leveres fra fabrikken. I andre tilfælde vil den billigst egnede løsning være en bil, hvor der er behov for montering af særlige indretninger efter, at bilen har forladt fabrikken. Kommunalbestyrelsen skal derfor i hvert tilfælde vurdere, hvilken løsning der er den billigst egnede.

En borger må gerne vælge at købe en anden egnet bil, end den bil kommunalbestyrelsen har vurderet er den billigst egnede. Den valgte løsning må ikke medføre yderligere udgifter for det offentlige.

Der skal ved vurderingen af bilens egnethed tages højde for, at borgeren skal kunne benytte bilen i 8 år. Borgerens forventede fremtidige udvikling skal dermed inddrages i vurderingen for at undgå en førtidig udskiftning som følge af ændringer i borgerens funktionsniveau. Hvis der er stor sandsynlighed for, at borgerens behov vil ændre sig så væsentligt i løbet af 8 år, og det vil være nødvendigt med en større eller dyrere bil, fordi der eksempelvis vil blive behov for at medtage større hjælpemidler og/eller behov for særlige indretninger, kan det derfor i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at undgå situationer, hvor det vil være nødvendigt med en førtidig udskiftning.

Ankestyrelsens principafgørelse C-36-06:

Ved vurdering af, hvilken bil der i den enkelte ansøgningssituation er billigst egnet, skal der primært tages hensyn til, at bilen skal kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Hvis det f.eks. er et barn, der er modtager af bilstøtten, og det som følge af barnets funktionsnedsættelse er vigtigt, at der er flere i bilen, kan dette få betydning for, hvilken bil der bør vælges.

Der skal ved vurderingen af den billigst egnede bil tages højde for, at det for familien kan være af stor betydning, at familien kan transporteres samlet i forbindelse med udflugter, ferier, familiebesøg m.v. Hvis den billigst egnede bil ikke kan rumme hele familien, fordi familien er for stor, er der mulighed for, at familien selv kan finansiere prisdifferencen mellem den bevilgede bil og en model, som efter familiens vurdering vil kunne dække hele familiens behov for befordring. Det forudsætter dog, at den model, familien finder frem til, er lige så velegnet for barnet med funktionsnedsættelse.

Der skal ved vurderingen af bilens egnethed endvidere tages højde for, hvilken grad af selvhjulpethed, der kan opnås hos modtageren af bilstøtte. I specielle tilfælde vil behovet for selvhjulpethed kunne begrunde bevilling af støtte til køb af en kassebil eller bus, hvor modtageren ved egen hjælp og med eksempelvis en el-kørestol kan køre ind i bilen ved hjælp af platformslift og placere sig bag rattet med el-kørestolen som førersæde.

Ind- og udstigningsproblemer vil ofte opstå i forbindelse med mulighederne for at anvende hjælpemidler til placering af modtageren i bilen. Disse hjælpemidler kræver normalt god plads for at kunne betjenes. Endvidere kan modtagerens nedsatte bevægelighed i arme, ben og ryg gøre, at en særlig bred dør og god

plads bag rattet er nødvendig. Ind- og udstigningsproblemer kan tillige opstå, når et barn, som ikke har støttefunktion, skal anbringes af forældrene i bilen. Bilen skal i den forbindelse være indrettet på en sådan måde, at barnet kan anbringes på betryggende vis og på en måde, som ikke unødigt belaster forældrenes helbred.

Behov for at medbringe nødvendige hjælpemidler forekommer oftest i tilfælde, hvor modtageren af bilstøtte selv skal føre bilen, og hvor anbringelse af kørestol i kabinen er nødvendig, og i forbindelse med børn med multihandicap. Voksne med eksempelvis muskelsvind og sklerose kan have et tilsvarende behov for at medbringe en række nødvendige hjælpemidler, selvom de ikke selv skal føre bilen.

Ved almindelige hjælpemidler forstås hjælpemidler, der medtages i forbindelse med dækning af det almindelige, regelmæssige behov for kørsel, og hjælpemidler, som skal benyttes ved kørselens afslutning.

Som nødvendige hjælpemidler, der skal kunne medbringes, kan der blandt andet være tale om ganghjælpemidler, siddehjælpemidler, kørestole, ramper, transportabel lift, sug og ekstra respirator. Ofte vil disse hjælpemidler ikke kunne klappes sammen.

Der kan i forhold til den enkeltes funktionsnedsættelse være behov for en konkret afprøvning. Kommunalbestyrelsen kan, hvis modtageren er enig heri, beslutte at overlade afprøvningen af bil og særlig indretning til den pågældende i samarbejde med en privat aktør, eksempelvis en bilopbygger eller anden aktør, som har den fornødne tekniske ekspertise, jf. bilbekendtgørelsens § 9. Oplysningerne fra afprøvningen af forskellige bilmodeller og særlig indretning indgår i kommunalbestyrelsens myndighedsudøvelse i form af vurdering, valg af bil og valg af særlig indretning.

Forinden iværksættelse af afprøvning beskriver kommunalbestyrelsen i samarbejde med modtageren, hvilken betydning funktionsnedsættelsen har for kravene til valg af bil og eventuel valg af særlig indretning. Modtageren kan herefter medbringe denne funktionsbeskrivelse til en bilopbygger eller anden privat aktør, som i samarbejde med den pågældende forestår selve afprøvningen af bilen og derefter informerer kommunalbestyrelsen om de tekniske resultater fra afprøvningen, herunder om mulige løsninger angående valg af bil eller særlig indretning af bilen.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at den private aktør kun kan medvirke til at oplyse sagen og ikke har kompetence til at lave en egentlig indstilling eller træffe afgørelse.

Ankestyrelsens principafgørelse 48-11:

En afgørelse om støtte til indretning af en handicapbil var ugyldig, da den måtte anses for truffet af anden aktør.

En anden aktørs indstilling til afgørelse i en sag om indretning af en handicapbil måtte anses for så tæt forbundet med selve afgørelsen, at der var tale om myndighedsudøvelse. Gennem indstillingen havde anden aktør i realiteten foretaget det lovpligtige skøn, som fastsatte, hvad der skulle være ret for borgeren i sagen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var hjemmel i serviceloven til delegation af myndighedsudøvelse, og at anden aktør ikke havde kompetence til myndighedsudøvelse.

Hvis borgeren ønsker kommunalbestyrelsens hjælp ved afprøvningen af bil, skal kommunalbestyrelsen tilbyde dette som en del af den generelle vejledningsforpligtelse efter serviceloven.

Supplerende lån

Hvis prisen på den billigst egnede bil overstiger lånerammen på 187.000 kr., ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil. Vurderingen af, hvilken bil, der er den billigst egnede, er en helhedsvurdering, hvor borgerens samlede behov, herunder behovet for særlige indretninger i bilen, skal indgå.

"Fødte" indretninger

Hvis en særlig indretning monteres fra fabrikken, ydes støtten til den særlige indretning som en del af lånet. Monteres den særlige indretning efterfølgende, ydes støtten til den særlige indretning som et tilskud.

Støtten ydes kun til anskaffelsen af bilen, ikke til driften

Der kan kun ydes tilskud til anskaffelse af bil og ikke til selve driften af bilen. I særlige tilfælde, hvor der er tale om en ekstraordinær stor og driftsmæssig kostbar bil, kan der dog ydes støtte til driften efter servicelovens §§ 41 eller 100 om merudgiftsydelse til henholdsvis børn og voksne.

Servicelovens § 41 omfatter borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser. Udgangspunktet for vurderingen af, om barnet opfylder betingelserne for merudgiftsydelse, er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse og det deraf afledte hjælpebehov. Merudgiften skal være en nødvendig følge af den nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at de udgifter, der kan dækkes, er udgifter ved forsørgelsen af barnet eller den unge med funktionsnedsættelse i hjemmet. Der lægges herved vægt på, at familien skal afholde udgifter på linje med, hvad andre lignende familier uden et barn med handicap har.

For at være omfattet af personkredsen for merudgifter efter servicelovens § 100 skal borgeren have en varig funktionsnedsættelse, der er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Udgangspunktet for vurderingen af, om borgeren er omfattet af personkredsen, er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af borgerens funktionsnedsættelse og det deraf afledte hjælpebehov. Merudgiften skal være en nødvendig følge af den nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at de udgifter, der kan dækkes, er udgifter ved den daglige livsførelse, som ikke-handicappede borgere på samme alder og i samme livssituation ikke har. På den ene side skal borgeren selv afholde udgifter på linje med, hvad andre på samme alder og i samme livssituation har. På den anden side skal borgeren ikke selv dække merudgifter, der er en følge af den nedsatte funktionsevne.

III. Tilskud til særlige indretninger

Der ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, hvis:

- 1) politiet har stillet krav om det,

2) hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller

3) hvis det letter ansøgerens placering i bilen.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning af en bil, selvom borgeren ikke er berettiget til støtte til køb af bil.

Det er en betingelse for at få tilskud til en særlig indretning af en bil, at bilen tilhører borgeren eller en anden person inden for borgerens husstand.

Der kan gives tilskud til særlige indretninger til flere inden for samme husstand. Det vil sige til ægtefælle, samlevende, børn og andre, der er omfattet af husstanden. Naboer, anden familie, venner, bekendte m.fl. er ikke omfattet.

Indretningen skal være nødvendig

Tilskud til nødvendig indretning af bil ydes, når politiet har stillet krav herom, eller når borgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eksempelvis på grund af smertetilstande eller skånehensyn.

Ankestyrelsens principafgørelse C-1-07:

Ankestyrelsen fandt, at der efter en konkret vurdering kunne bevilges tilskud til særlig indretning i form af et klimaanlæg, fordi klimaanlægget efter en konkret vurdering måtte anses for en nødvendig indretning som følge af borgerens helbredsmæssige forhold.

Ankestyrelsens principafgørelse 52-17:

Kommunen skal i sager, hvor en kørestolsbruger ansøger om at blive placeret ved siden af chaufføren, vurdere, om der er helbredsmæssige forhold hos borgeren, der begrundes, at særlig indretning, der muliggør borgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig. Det kan være helbredsmæssige forhold, der indebærer, at borgeren under kørslen kan få behov for hjælp meget hurtigt, fx respirationshjælp, forudsat at hjælpen kan ydes uden risiko for trafiksikkerheden. Det kan også være helbredsmæssige forhold, hvor ansøgeren med selve placeringen på 1. række i bilen får afhjulpnet smerter eller væsentlige helbredsmæssige gener.

Kommunen skal også i forbindelse med valg af bil og tilskud til særlig indretning vurdere borgerens behov for særlig indretning til at blive placeret i bilen. Kommunen skal bevilge de nødvendige særlige indretninger hertil og kan vælge mellem forskellige løsninger.

Forbedrede muligheder for at orientere sig om bilens funktioner og kørslen kan ikke i sig selv begrunde, at særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig af hensyn til ansøgerens helbredsmæssige forhold, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen.

Endvidere sigter bestemmelsen til indretninger, der tjener til at lette borgerens placering i bilen, som eksempelvis glideskinner til sæde, særligt tilpasset sæde, drejesæde, hævesæde, lift eller til at lette placeringen af nødvendige hjælpemidler som slisker, kran og trailer. Hvis modtageren ikke selv skal køre bilen, og der i chaufførens kørekort er stillet krav om særlige indretninger, kan der også ydes tilskud hertil.

Ankestyrelsens principafgørelse C-29-08:

Det er afgørende, om indretningen kan anses for nødvendig som følge af borgerens funktionsnedsættelse, og at der ikke er tale om standardudstyr.

Ved afgørelsen af, om der var tale om standardudstyr blev der lagt vægt på, om det drejede sig om udstyr, der efter en faglig vurdering normalt blev leveret og indsat i den konkrete bilmodel før den forlod fabrikken.

Forinden særlige indretninger iværksættes, skal tilbud indsendes til godkendelse hos kommunen. Er der alternative muligheder, må disse overvejes. Der kan også være tale om overflytning af tidligere ydede indretninger.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning af en tidligere registreret bil (det vil sige en bil, der ikke er ny), hvis det skønnes rimeligt under hensyn til bilens stand og alder, udgiften ved indretningen og borgerens forhold i øvrigt, dog normalt under forudsætning af, at den foreslåede løsning formodes at være brugbar i en 8-årig periode.

Tilskuddet til en særlig indretning

Når en særlig indretning monteres efterfølgende, ydes støtten til den særlige indretning som et tilskud, der svarer til den faktiske udgift til den særlige indretning.

I visse tilfælde vil udgiften til den særlige indretning fremgå særskilt af en prislister. Hvis det med en konkret model ikke er muligt at opgøre prisen på en særlig indretning, der er monteret fra fabrikken, kan det efter omstændighederne være nødvendigt at opgøre tilskuddets størrelse ud fra prisen på efterfølgende montering.

Borgerens indkomstforhold er uden betydning for tilskuddets størrelse. *Tilskud til automatisk transmission*
Tilskud til automatisk transmission, som bilen er "født" med, er betinget af, at bilen er under 1 år gammel.

Tilskuddet udgør den faktiske udgift til automatisk transmission, men maksimalt 26.420 kr. (2019-niveau). Der kan ydes tilskud til automatisk transmission, uanset om der samtidig ydes lån til anskaffelse af bilen.

Opgørelsen af den faktiske udgift til automatisk transmission beror på en konkret vurdering. Bilforhandlere eller andre relevante fagpersoners vurderinger kan inddrages ved opgørelsen, eksempelvis ved sammenligning af den pågældende bilmodel henholdsvis med og uden automatisk transmission. Er det ikke muligt at opgøre den faktiske udgift til automatisk transmission, kan der efter omstændighederne ydes tilskud svarende til bestemmelsens loft.

Der skal ved tildelingen af tilskud til automatisk transmission tages højde for, at borgeren skal kunne benytte den automatiske transmission i 8 år.

Anskaffelse af særlig indretning før bevilling

Der kan normalt ikke ydes tilskud til en særlig indretning, hvis den særlige indretning er indkøbt, inden der søges om tilskud til indretningen. Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at en ansøgning skal indgives inden anskaffelsen.

Ankestyrelsens principafgørelse C-40-08:

Der kunne ikke gives afslag på tilskud til en særlig indretning alene med den begrundelse, at indretningen var anskaffet, inden bevilling var modtaget. Borgeren kunne derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde ansøgt kommunalbestyrelsen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunalbestyrelsen gav afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, der skulle vurdere, om borgeren var berettiget til et indkøbt bilsæde.

Ankestyrelsens principafgørelse O-35-99:

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning af en bil, der var foretaget, inden ansøgning var indgivet, og bevilling forelå.

Ankestyrelsen fandt, at borgeren ikke var berettiget til tilskud til særlige indretninger bortset fra det faste tilskud til automatisk transmission.

Ankestyrelsen lagde til grund, at det er et almindeligt princip i bistandsloven (nu serviceloven), at ansøgning skal indgives, og bevilling modtages inden anskaffelsen.

Ankestyrelsen fandt ikke, at installering af de særlige indretninger havde været uopsætteligt.

Hvis borger vælger at anskaffe en særlig indretning efter at have indgivet en ansøgning, eksempelvis under sagens behandling i kommunen eller under en eventuel klagesag i Ankestyrelsen, bærer borger selv risikoen for at afholde udgiften, hvis kommunen og/eller Ankestyrelsen giver afslag på ansøgningen.

Udskiftning af en særlig indretning

Der kan ydes hjælp til udskiftning af en særlig indretning. Udskiftning af den særlige indretning ydes efter behov. Det er uden betydning, hvorvidt den særlige indretning er installeret fra fabrikken eller efterfølgende.

Det er vigtigt at sikre sig, at bilens tilstand både kvalitets-, sikkerheds- og driftsmæssigt er i forsvarlig stand, så bilen er egnet til modtagerens brug. Bliver anvendelse af den særlige indretning umuliggjort, eksempelvis ved trafikuheld, bør modtageren, hvis det er muligt i den nuværende bil, forsynes med en indretning, der midlertidigt erstatter det tabte uden unødigt forsinkelse.

Reparation af en særlig indretning

Der ydes hjælp til nødvendige reparationer af den særlige indretning, uanset om den er installeret fra fabrikken eller efterfølgende.

Kommunen skal være opmærksom på købelovens reklamationsregler (den 2-årige reklamationsfrist) eller eventuelt løfte eller aftale om garanti eller fri service.

Kommunen skal sikre sig, at den særlige indretning repareres på forsvarlig måde, og at modtageren lider mindst muligt afsavn. Afgørelse om reparation af en særlig indretning skal ske hurtigst muligt og uden unødigt lang sagsbehandlingstid, jf. de almindelige principper om hurtig sagsbehandling. Formålet hermed er at undgå, at borgeren skal undvære sin bil i unødigt lang tid. Hvis modtageren har anskaffet sig en anden særlig indretning end den af kommunen bevilgede, og kommunen kan dokumentere, at den konkrete reparation af den valgte indretning er dyrere end reparationen af den bevilgede særlige indretning ville have været, skal modtageren selv betale prisforskellen.

Afmontering af en særlig indretning

I ganske særlige tilfælde kan borgeren få tilskud til afmontering af særlig indretning. Dette vil være tilfældet, hvis afmonteringen af de særlige indretninger er påkrævet, hvis bilen fortsat skal være anvendelig til kørsel af borgeren.

Ankestyrelsens principafgørelse C-36-01:

En borger var berettiget til afmontering af særlig indretning i et tilfælde, hvor borgeren ikke længere selv var i stand til at føre bilen, og derfor var afhængig af forskellige ledsagere som chauffør. Hvis bilen fortsat skulle anvendes af borgeren til befordring, var der behov for afmontering af den særlige indretning i bilen.

I de tilfælde, hvor borgeren ikke længere selv er i stand til at køre bilen, men i stedet skal køres af en anden person, vil det typisk være en synsvirksomhed, der stiller krav om afmontering af særlig indretning, der tidligere er monteret i bilen med henblik på, at borgeren selv skulle køre bilen.

Udgifter som følge af brug af en særlig indretning

Der ydes ikke hjælp til dækning af udgifter, der følger af brug af den særlige indretning, såsom til rengøringsmidler og almindelig vedligeholdelse. I særlige tilfælde kan der ydes hjælp efter servicelovens §§ 41 eller 100 om nødvendige merudgifter til henholdsvis børn og voksne.

IV. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser om valg af bil og særlige indretninger

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principafgørelser om støtte til køb af bil. Principafgørelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principafgørelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabase findes på vores hjemmeside www.ast.dk

Valg af bil

- **billigst egnet til ansøgerens behov**

- **selvkørbil**

C-36-06

Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne således ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme den/de nødvendige hjælpere samt diverse hjælpemidler. På denne baggrund fandtes den korte model af Citroën Jumper at være den billigst egnede bil for en kvinde, der var kørestolsbruger, og ekstra sæder i passagerkabinen kunne ikke anses som en nødvendig indretning af bilen. Der blev bl.a. lagt vægt på, at ansøgningen om den mellemlange model af Citroën Jumper indrettet med ekstra sæder ikke var begrundet i hensynet til støttemodtageren, men i at bilen udover kvinden selv skulle kunne rumme hendes ægtefælle og to børn samt hendes to hjælpere foruden bagage og hjælpemidler.

C-2-07

En stærkt handicappet mand, der var afhængig af hjælp fra andre til alle praktiske gøremål, var ikke berettiget til bilstøtte i form af særlig indretning og tilskud til køreundervisning, således at han selv blev i stand til at føre sin handicapbil. Begrundelsen var, at den grad af selvhjulpethed, som manden ville opnå ved selv at blive i stand til at føre sin bil, ikke stod i rimeligt forhold til omfanget af de særlige indretninger og udgifterne til den køreundervisning, som ville være påkrævet for at opnå dette.

C-37-02

Ankestyrelsen fandt, at der skulle ske tilkendelse af udvidet lån til støtte til køb af bil til en 9-årig dreng med en progredierende lidelse i form af Duchennes muskeldystrofi.

Efter en konkret skønsmæssig vurdering var drengens lidelse af en sådan sværhedsgrad, at større og dyrere bil måtte anses for at være nødvendig for at medbringe nødvendige hjælpemidler, ligesom at det måtte forudses, at lidelsen ville medføre en progression inden 6-års periodens udløb, hvor det skønnedes sandsynliggjort - ud fra den meget sikre lægefaglige viden om lidelsen og dens forløb - at drengen alene ville kunne færdes i el-kørestol.

Særlige indretninger

- **generelle forhold**

60-16

Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen. Servicelovens regler om dækning af merudgifter kan ikke anvendes, hvis udgiften kan dækkes efter en anden bestemmelse i serviceloven eller efter anden lovgivning. Dette gælder også, hvis der i en anden bestemmelse eller lovgivning er gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til.

Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere, der er bevilget borgerstyret personlig assistance.

Der skal udmåles et tilskud til dækning af direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og uden for hjemmet.

Udgift til serviceeftersyn af lift i handicapbil kan ikke dækkes som en merudgift

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan ikke dækkes som en merudgift ved den daglige livsførelse. Der er i bilbekendtgørelsen gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til, for så vidt angår særlig indretning af bilen.

Særlig indretning og udgifter der følger deraf, er reguleret i servicelovens bestemmelse om støtte til bil og i bilbekendtgørelsen. Det er i bilbekendtgørelsen fastsat, at hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning ydes efter behov. Det er endvidere fastsat, at der ikke efter servicelovens bestemmelse om støtte til bil kan ydes hjælp til udgifter, som følger af den særlige indretning, fx til rengøring og vedligeholdelse.

Udgift til serviceeftersyn af lift i en handicapbil kan dækkes efter bestemmelserne om borgerstyret personlig assistance

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan dækkes som en hjælperrelateret udgift, når borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance. Det skyldes, at serviceeftersynet er lovpligtigt, når liften benyttes som et arbejdsredskab for borgerens hjælper(e).

Når borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance efter serviceloven, er borgeren arbejdsleder.

Borgerens hjælpere benytter liften, og liften er derfor at betragte som et arbejdsredskab. Når liften er et arbejdsredskab for en hjælper, er et årligt serviceeftersyn af liften i handicapbilen lovpligtigt.

Borgeren skal ikke have udgifter i forbindelse med den borgerstyrede personlige assistance. Kommunen skal derfor udmåle et tilskud til dækning af direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og uden for hjemmet.

De konkrete sager

I sag nr. 1 vurderede Ankestyrelsen, at udgiften til lovpligtigt serviceeftersyn af liften i en handicapbil skal dækkes som en hjælperrelateret udgift, idet serviceeftersynet er lovpligtigt, når liften benyttes som et arbejdsredskab af borgers hjælper(e). Borgeren var derfor berettiget til dækning af udgiften til serviceeftersyn af liften efter servicelovens § 96 og udmålingsbekendtgørelsens § 10.

I sag nr. 2 vurderede Ankestyrelsen, at udgiften til ikke-lovpligtigt serviceeftersyn af liften i en handicapbil ikke kan dækkes som en merudgift, idet der i bilbekendtgørelsen er gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til, for så vidt angår særlig indretning. Borgeren var derfor ikke berettiget til dækning af udgiften til serviceeftersyn.

48-11

En afgørelse om støtte til indretning af en handicapbil var ugyldig, da den måtte anses for truffet af anden aktør.

En anden aktørs indstilling til afgørelse i en sag om indretning af en handicapbil måtte anses for så tæt forbundet med selve afgørelsen, at der var tale om myndighedsudøvelse. Gennem indstillingen havde anden aktør i realiteten foretaget det lovpligtige skøn, som fastsatte, hvad der skulle være ret for borgeren i sagen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var hjemmel i serviceloven til delegation af myndighedsudøvelse, og at anden aktør ikke havde kompetence til myndighedsudøvelse.

C-40-08

Der kunne ikke gives afslag på støtte til særlig indretning efter bilbekendtgørelsen alene med den begrundelse, at anskaffelsen var foretaget, inden bevilling var modtaget. Borgeren kunne derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde søgt kommunen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunen gav afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, der skulle vurdere, om borgeren var berettiget til det indkøbte bilsæde.

C-29-08

Det var ikke tilstrækkeligt til at anse en indretning for en særlig indretning, at den først var blevet monteret i bilen, efter at bilen havde forladt fabrikken. Det måtte også kræves, at der var tale om en nødvendig indretning i forhold til handicapet, og at der ikke var tale om standardudstyr.

Ved afgørelsen af, om der var tale om standardudstyr blev der lagt vægt på, om det drejede sig om udstyr, der efter en faglig vurdering normalt blev leveret og indsat i den konkrete bil-model før den forlod fabrikken. I sagen blev to sæder ved baghjul og et sæde med integreret trepunktsele anset for standardudstyr, mens kørestolsbund med vinylbelægning og automatisk lys ved lift efter en konkret vurdering blev anset for særlig indretning. Ved vurderingen af, om der var tale om nødvendige indretninger i forhold til funktionsnedsættelsen, blev der lagt vægt på, at ansøger var kørestolsbruger.

C-36-01

Ansøger var berettiget til tilskud til afmontering af særlig indretning i form af ratknop og bremseforstærker. Ankestyrelsen vurderede, at afmonteringen af de særlige indretninger var påkrævet, hvis bilen fortsat skulle være anvendelig for kørsel af ansøger, som ikke længere selv var i stand til at køre bilen, men i stedet skulle køres af forskellige ledsagere.

Statens Bilinspektion krævede bilens bremsesystem tilbage til det oprindeligt fabriksfremstillede, for at bilen kunne anvendes af en anden fører.

Ansøgers bil var indregistreret i 1990. Statens Bilinspektion udtalte i 1999, at der intet var der tydede på, at bilen ved fortsat normal vedligeholdelse ikke kunne holde i en ny 6-års-periode.

Ansøger var ikke længere berettiget til afgiftsfritagelse.

C-47-00

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af skinner til fastspænding af kørestol og trinbræt til en kassebil anskaffet efter eget valg. Ansøgeren var bevilget almindeligt lån efter bilbekendtgørelsen, hvor de ansøgte indretninger ikke var nødvendige.

Det forhold at der var anskaffet en større og dyrere bil efter eget valg, kunne ikke i sig selv begrunde tilskud til særlig indretning.

C-11-99

Bilbekendtgørelsen giver kun hjemmel til at yde tilskud til særlig indretning i form af servostyring, såfremt bilen ikke er forsynet med indretningen fra fabrikken. Ankestyrelsen lagde vægt på, at servostyringen var indbygget i bilen, da ansøger fik den leveret fra fabrikken. Ankestyrelsen fandt således, at bilen var forsynet med indretningen fra fabrikken.

O-35-99

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning af en bil, der var foretaget inden ansøgning var indgivet og bevilling forelå.

Ankestyrelsen fandt at ansøger ikke var berettiget til tilskud til særlige indretninger, bortset fra det faste tilskud til automatisk transmission.

Ankestyrelsen lagde til grund, at det er et almindeligt princip i bilstandsloven (nu serviceloven), at ansøgning skal indgives og bevilling modtages inden anskaffelsen.

Ankestyrelsen fandt ikke, at installering af de særlige indretninger havde været uopsætteligt. Det fremgik, at bilen med de særlige indretninger var købt og indregistreret primo november 1996, at kørekortskrav om særlige indretninger var dateret 16. januar 1997, og at ansøgningen var af 30. januar 1997.

Særlige indretninger

- **aircondition/opvarmning af bil**

210-10

Der var ikke ret til særlig indretning af bil i form af solfilm til bilens ruder til en 4-årig dreng med nedsat og manglende muskelmasse i kroppen samt ansigtsmuskellammelse.

Ankestyrelsen fandt på baggrund af en samlet vurdering af drengens helbredsforhold, at han var tilstrækkeligt kompenseret for sin nedsatte funktionsevne med de bevilgede særlige filterbriller og med muligheden for, at forældrene kunne sætte manuelle solskærme op i bilen.

Ankestyrelsen bemærkede, at der ved bevilling af tilskud til særlige indretninger af bil kunne lægges vægt på et behov for kørsel i forbindelse med familiebesøg, ferier, længere ture med familien og andre sociale aktiviteter, der lå ud over den daglige kørsel. Der var således ikke noget krav om, at der skulle være et behov for kørsel, der i væsentlig grad lettede ansøgerens daglige tilværelse.

C-1-07

Forældrene til en dreng, som led af cerebral parese, og som ikke kunne tåle større temperatursvingninger, var berettiget til tilskud til særlig indretning af drengens handicapbil i form af klimaanlæg. Et klimaanlæg måtte således efter en konkret vurdering anses for en nødvendig indretning af bilen som følge af drengens helbredsmæssige forhold.

Der blev lagt vægt på de lægelige vurderinger i sagen samt på, at drengen i alle sine vågne timer bar et korset lavet af hård plastik, som var ekstremt varmt at have på. Videre blev der lagt vægt på, at det ikke havde været muligt at eliminere temperaturforskellenes betydning på anden vis.

C-27-06

Ansøger havde ret til at få bevilget tilskud til særlig indretning i form af en fjernbetjening til motor-/kabinevarmer. Ankestyrelsen lagde vægt på behovet for fleksibilitet og på omfanget af kørselsbehovet ved arbejde og deltagelse i frivilligt organisationsarbejde.

C-4-01

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af fjernbetjening til motor-/kabinevarmer med ur. Ansøger blev ikke fundet berettiget til den ansøgte fjernbetjening. Ankestyrelsen vurderede, at der skulle være særlige omstændigheder, der kunne begrunde, at et ur med 3 indstillingstidspunkter i forbindelse med kørsel til forskellige trivselsmæssige formål ikke skulle kunne dække ansøgers behov for varme i bilen.

Særlige indretninger

- **ekstra sæder**

C-36-06

Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne således ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme den/de nødvendige hjælpere samt diverse hjælpemidler. På denne baggrund fandtes den korte model af Citroën Jumper at være den billigst egnede bil for en kvinde, der var kørestolsbruger, og ekstra sæder i passagerkabinen kunne ikke anses som en nødvendig indretning af bilen. Der blev bl.a. lagt vægt på, at ansøgningen om den mellemlange model af Citroën Jumper indrettet med ekstra sæder ikke var begrundet i hensynet til støttemodtageren, men i at bilen udover kvinden selv skulle kunne rumme hendes ægtefælle og to børn samt hendes to hjælpere foruden bagage og hjælpemidler.

Særlige indretninger

- **placering i bil**

52-17 Bilstøttereglerne i serviceloven og bilbekendtgørelsen tager sigte på at kompensere for borgerens nedsatte evne til at færdes, så den personkreds, der er omfattet af disse regler, får mulighed for at få sit kørselsbehov dækket med en egnet bil.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, eksempelvis i form af rampe eller udskæring, hvis dette er nødvendigt, fordi ansøgerens helbredsforhold taler for det, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen.

Chaufføren skal overholde færdselslovgivningen. Kommunen skal derfor inddrage hensynet til trafiksikkerheden i vurderingen af, om særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, kan bevilges.

Vurdering af helbredsforhold

Kommunen skal i den enkelte sag vurdere, om der er helbredsmæssige forhold hos ansøgeren, der begrundet, at særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig. Det kan være helbredsmæssige forhold, der indebærer, at ansøgeren under kørslen kan få behov for hjælp meget hurtigt, fx respirationshjælp, forudsat at hjælpen kan ydes uden risiko for trafiksikkerheden.

Det kan også være helbredsmæssige forhold, hvor ansøgeren med selve placeringen på 1. række i bilen får afhjulpet smerter eller væsentlige helbredsmæssige gener. Det drejer sig om tilfælde, hvor ansøgerens placering bagved 1. række skaber eller forværrer ansøgerens smerter, fx fordi bilen er bedre affjedret fortil end bagtil. Det drejer sig også om tilfælde, hvor ansøgerens placering bagved 1. række indebærer væsentlige helbredsmæssige gener hos ansøgeren, fx væsentlig køresyge hos en ansøger, og der ikke er andre hensigtsmæssige måder at forebygge køresygen på. Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag, om der skal lægges vægt på ansøgerens forbedrede muligheder for at kommunikere med chaufføren fra en placering ved siden af chaufføren. I tilfælde, hvor ansøgerens helbredsmæssige forhold underbygger, at ansøgerens placering ved siden af chaufføren er nødvendig for, at ansøgeren kan få tilgodeset et akut behov for hjælp fra chaufføren, kan der lægges vægt på kommunikationshensynet.

I nogle tilfælde har chaufføren fra chaufførpladsen via fastmonterede spejle mulighed for at opdage og reagere på ansøgerens akutte behov for hjælp i tilfælde, hvor denne er placeret bagved 1. række i bilen. I disse tilfælde kan særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, efter en konkret og individuel vurdering ikke anses som nødvendig.

Vurdering af placering

Kommunen skal i forbindelse med valg af bil og tilskud til særlig indretning vurdere ansøgerens behov for særlig indretning til at blive placeret i bilen. Kommunen skal bevilge de nødvendige særlige indretninger hertil og kan vælge mellem forskellige løsninger, herunder løsninger der indebærer placering på 1. eller bagved 1. række i bilen.

Forbedrede muligheder for at orientere sig om bilens funktioner og kørslen kan ikke i sig selv begrunde, at særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig af hensyn til ansøgerens helbredsmæssige forhold, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen. Støttebetingelserne i bilbekendtgørelsens § 13, stk. 1, skal være opfyldt for, at ansøgeren kan bevilges tilskud efter bestemmelsen.

I sag nr. 1 og 2 fik ansøgeren afslag på særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering ved siden af chaufføren, fordi Ankestyrelsen ikke fandt grundlag for at tilsidesætte kommunernes vurdering af, at indretningen ikke var nødvendig som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold. Ankestyrelsen vurderede, indretningen ikke var nødvendig, fordi den ikke lettede ansøgerens placering i bilen. I sag nr. 1 vurderede Ankestyrelsen på baggrund af lægelige oplysninger, herunder om ansøgerens behov for natlig respirationshjælp, at der ikke aktuelt var særlig risiko for, at ansøgeren fik et akut behov for hjælp under kørsel, som chaufføren kun hensigtsmæssigt kunne udføre eller reagere på, hvis ansøgeren var placeret ved siden af chaufføren. Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgeren var bevilget særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering bagved 1. række i bilen, og havde mulighed for at kommunikere med chaufføren fra denne placering. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at kommunen i forbindelse med bevilling af bil havde taget højde for, at bilen på et senere tidspunkt kunne indrettes, så ansøgeren kunne

få mulighed for placering ved siden af chaufføren, hvis det ville blive nødvendigt som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold.

I sag nr. 2 vurderede Ankestyrelsen, at der ikke var særlig risiko for, at ansøgeren ville få et akut behov for hjælp under kørsel som følge af sine helbredsmæssige for, som chaufføren kun hensigtsmæssigt kunne udføre eller reagere på, hvis ansøgeren sad ved siden af chaufføren. Ankestyrelsen vurderede, at ansøgerens ønske om forbedrede muligheder for at kommunikere med chaufføren og orientere sig om bilen og kørslen ikke i sig selv kunne begrunde, at ansøgerens placering ved siden af chaufføren var nødvendig for, at ansøgeren kunne bruge bilen. Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på, at ansøgeren var bevilget særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering bagved 1. række i bilen.

I sag nr. 3 hjemviste Ankestyrelsen kommunens afgørelse, så kommunen skulle behandle sagen igen. Ankestyrelsen lagde vægt på, at sagen ikke indeholdt tilstrækkelige oplysninger til, at Ankestyrelsen kunne vurdere, om særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering ved siden af chaufføren, var nødvendig som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold. Det forhold, at kommunen havde afgjort sagen på baggrund af en tro- og loveerklæring fra ansøgeren, fritog ikke kommunen for at sikre sig, at sagen var tilstrækkelig oplyst til, at den kunne afgøre den. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var lægelige oplysninger i sagen om ansøgerens køresyge.

Særlige indretninger

- **til betjening af bilen**

53-14

Den seksårige bevillingsperiode, der som udgangspunkt gælder for støtte til køb af bil, kan indgå som et element i vurderingen af, hvorvidt der er behov for udskiftning af en særlig indretning. Dette indebærer ikke, at en særlig indretning skal udskiftes efter seks år, eller at behov for hyppigere udskiftning af en særlig indretning ikke kan forekomme. Der skal således altid foretages en konkret vurdering af, hvorvidt der er behov for udskiftning af en særlig indretning. Behovet for udskiftning af en særlig indretning kan både opstå som følge af forhold ved den særlige indretning og af forhold ved den bil, som den særlige indretning sidder i.

Særlige indretninger

- **behov for at medbringe hjælpemidler**

C-6-01

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af trailer med presenningoverbygning, idet ansøgeren ønskede at kunne medbringe en el-knallert.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der efter bekendtgørelsens regler alene er hjemmel til at yde tilskud til nødvendig indretning af bil. Bestemmelsen sigter bl.a. på særlige indretninger, der kan lette placeringen af nødvendige hjælpemidler. Ved nødvendige hjælpemidler sigtes der til hjælpemidler, der medtages i forbindelse med dækning af det almindelige, regelmæssige behov for kørsel.

Ankestyrelsen fandt, at der må foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af behovet for at medbringe el-knallert.

I den konkrete sag måtte ansøgerens regelmæssige behov for kørsel anses at være dækket af henholdsvis el-knallert, som kunne benyttes i nærområdet, og af en tidligere tilkendt bil, hvor ansøgeren havde mulighed for at medbringe manuel kørestol og rollator. Det forhold, at ansøgeren ønskede at medtage sin el-knallert på ture, camping og besøg hos venner, kunne ikke begrunde tilskud til en trailer, idet el-knallerten ikke nødvendigvis skulle medbringes ved kørsel i bil, men måtte anses for at være et alternativ til bil i nærområdet.

C-37-02

Ankestyrelsen fandt, at der skulle ske tilkendelse af udvidet lån til støtte til køb af bil til en 9-årig dreng med en progredierende lidelse i form af Duchennes muskeldystrofi.

Efter en konkret skønsmæssig vurdering var drengens lidelse af en sådan sværhedsgrad, at større og dyrere bil måtte anses for at være nødvendig for at medbringe nødvendige hjælpemidler, ligesom at det måtte forudses, at lidelsen ville medføre en progression inden 6-års periodens udløb, hvor det skønnedes sandsynliggjort - ud fra den meget sikre lægefaglige viden om lidelsen og dens forløb - at drengen alene ville kunne færdes i el-kørestol.

V. De konkrete mødesager

Valg af bil

- **billigst egnet til ansøgerens behov**
- **Selvkørbil**

Sag nr. 1 – **stadfæstelse** – borgeren klager over kommunens bevilling af støtte til køb af en VW Up – borgeren ønsker en bil, hvor der er plads til hele familien - den bevilgede bil er egnet til borgerens behov – der skal ifølge vores praksis i principafgørelse C-36-06 primært tages hensyn til, at bilen kan fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning kan ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der er den billigst egnede, når det er sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kan rumme den/de nødvendige hjælpere og diverse hjælpemidler – borgeren har ingen hjælpere og har ikke behov for at medtage hjælpemidler i bilen.

Sag nr. 2 – **stadfæstelse** – borgeren klager over kommunens bevilling af støtte til køb af en Hyundai i10 – støtten er bevilget på erhvervsmæssigt grundlag – borgeren ønsker en bil, hvor der er plads til hele familien – der skal ifølge vores praksis i principafgørelse C-36-06 primært tages hensyn til, at bilen kan fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning kan ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der er den billigst egnede, når det er sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kan rumme den/de nødvendige hjælpere og diverse hjælpemidler – der er plads til borgeren og ægtefælle, der skal være chauffør – der er ikke behov for at medtage hjælpemidler i bilen – den bevilgede bil er egnet til borgerens behov.

Sag nr. 3 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til køb af en Skoda Fabia – borgeren mener, at motoren i den bevilgede bil ikke vil kunne klare kørselsbehovet – den bevilgede bil er egnet til borgerens behov – vi vurderer, at der ikke er dokumentation for, at den bevilgede bil ikke kan varetage borgerens kørselsbehov.

Sag nr. 4 – **stadfæstelse** – borgeren klager over kommunens bevilling af støtte til køb af en Dacia Sandero – borgeren ønsker en bil med en bedre sikkerhed – borgeren kører mange kilometer og er ikke sikker på, at bilen kan køre i otte år – den bevilgede bil er egnet til borgerens behov – der er mulighed for at medbringe hjælpemidler – det forhold, at der findes biler med bedre sikkerhed, kan ikke føre til, at den bevilgede bil ikke er egnet til borgerens behov – vejledes om mulighed for førtidig udskiftning, hvis det viser sig, at den bevilgede bil ikke kan holde i otte år.

Sag nr. 5 – **stadfæstelse** – kommunen har bevilget borgeren støtte til køb af bil – borgeren klager over manglende el-ruder i den bevilgede bil. Vi vurderer, at det ikke er nødvendigt for, at borger kan anvende sin bil, at denne har el-ruder.

Sag nr. 6 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til køb af en nedstolet bus – borgeren ønsker en personbil . Borgeren har ikke aktuelt en kørestol og bruger ikke ganghjælpemiddel. Oplysningerne om de helbredsmæssige forhold taler imidlertid for, at borgeren i løbet af de kommende otte år vil få brug for kørestol. Kommunens ergoterapeut vurderer, at borgeren allerede nu burde anvende kørestol, og at den eneste holdbare og fremtidssikre løsning er en nedstolet bus.

Sag nr. 7 – **hjemvisning** – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre hvilke hjælpemidler, der er behov for at medbringe i den bevilgede bil, hvorfor der ikke er bevilget kranarmslift til chauffør og om der er plads til de nødvendige hjælpemidler i bilen i bevillingsperioden på 8 år.

Selvkørerbil

Sag nr. 8 – **stadfæstelse** – kommunen bevilger borgeren støtte til køb af en bil, der skal køres af borgerens hjælper – borgeren ønsker selv at være chauffør – ekstraudgiften til en bil, borgeren selv kan køre, er på 330.757,50 kr. – borgeren har hjælper 16 timer i døgnet og her chaufførmulighed til rådighed –den grad af selvhjulpethed, som borgeren vil opnå ved selv at køre bil, står ikke i et rimeligt forhold til ekstraudgiften på 330.757,50 kr.

Sag nr. 9 – **hjemvisning** – kommunen bevilger støtte til en bil, som borgerens ægtefælle skal køre, og giver afslag på de særlige indretninger, der er nødvendige for, at borgeren selv kan køre bilen – der er ingen oplysninger om, hvor stor udgiften til de særlige indretninger er – der er ingen oplysninger om, hvor ofte borgeren selv kører sin nuværende bil – der er ingen oplysninger om den forventede progression i borgerens lidelse, herunder om borgeren vil være i stand til selv at køre bil i hele den otteårige bevillingsperiode – det er ikke muligt at vurdere om den grad af selvhjulpethed, som borgeren vil opnå ved selv at køre bil, står i et rimeligt forhold til ekstraudgifterne til de særlige indretninger.

Særlig indretning

- opvarmning/afkøling

Sag nr. 10 – **hjemvisning** – borgeren har søgt om særlig indretning i den bevilgede bil i form af motorkabinevarmer – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om en motorkabinevarmer er nødvendig.

Sag nr. 11– **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til køb af en bil på trivselsmæssigt grundlag –bilen har en motorkabinevarmer med tre forskellige muligheder for at programmere opvarmning af bilen –

borgeren kan forudse størstedelen af sit kørselsbehov og har derfor mulighed for at programmere motorkabinevarmeren, så bilen er opvarmet inden kørsel – en fjernbetjening til motorkabinevarmeren er ikke nødvendig for, at borgeren kan anvende bilen.

Sag nr. 12 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til udskiftning af bil med motor-/kabinevarmer – oplyser, at det tager længere tid at opvarme bilen end den tidligere bil og mener, at det bagerste varmeapparat er placeret forkert – søger om fjernbetjening til bilens nuværende motor-/kabinevarmer eller om en anden løsning, hvor man får strøm fra en stikkontakt ved carporten, som opvarmer kølevandet på motoren og igangsætter en varmeblæser inde i kabinen – ønsker at kunne programmere timeren til varmeapparatet på en lettere måde, uden at skulle ud i snevejr – der er mulighed for at programmere/ændre timeren til motor-/kabinevarmeren, og der er mulighed for at planlægge deres kørsler.

Sag nr. 13 – **stadfæstelse** – borgeren bevilges støtte til køb af bil, men får afslag på en ekstra motorkabinevarmer i bilen – borgeren ønsker at hvile sig i bilen i forbindelse med familiebesøg etc. – borgeren kan benytte bilen til at dække sit kørselsbehov uden en ekstra varmekilde, og en ekstra motorkabinevarmer er ikke nødvendig.

Sag nr. 14 – **stadfæstelse** – borger med Angelmans syndrom og epilepsi er bevilget støtte til køb af en bil uden aircondition – der er en lægelig udtalelse om, at der ikke er en direkte sammenhæng med varme i bil og epilepsi – aircondition kan ikke anses for nødvendig særlig indretning.

Sag nr. 15 – **hjemvisning** – der er bevilget udskiftning af bil – borgeren er i 2012 bevilget støtte til køb af bil med særlig indretning i form af bl.a. solfilm og klimaanlæg med supplerende aircondition bag i bilen – kommunen har ikke begrundet, hvorfor diskretionsfilm og aircondition ikke længere anses for at være nødvendig særlig indretning – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, hvor ofte der er behov for bleskift og hvor ofte der er anfald, der kræver, at borgeren ligger ned i bilen for at få medicin – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om de helbredsmæssige forhold forværres ved varme/kulde.

Sag nr. 16 – **stadfæstelse** – der er bevilget støtte til køb af bil til et 3-årigt barn, men der gives afslag på særlig indretning i form af solfilm og aircondition – solfilm og aircondition kan på baggrund af sagens oplysninger om barnets helbredsmæssige forhold ikke anses som nødvendige for, at barnet kan anvende bilen.

Særlig indretning

- adgang til bilen

Sag nr. 17 – **hjemvisning** – borgeren er bevilget støtte til køb af en nedstolet bus med lift i bagenden, som borgeren kan komme ind og ud af siddende på sit el-køretøj – borgeren har en lille gangdistance og oplyser, at han nogle gange ikke ønsker at tage el-køretøjet med ud af bilen – oplyser også, at han har svært ved at komme ind og ud af bilen, både fra førersiden og fra sidedøren i den modsatte side af bilen, fordi der er meget høj indstigning (50 cm), og fordi sidedøren er tung at trække til side – kommunen henviser til, at borgeren har to hensigtsmæssige udgange af bilen (via førersiden og bagenden) – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borgeren kan komme ind og ud via førersiden – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borgeren har behov for to ind- og udgange.

Sag nr. 18 – **stadfæstelse** – der er bevilget støtte til køb af en bil til et barn – bilen har en skydedør som barnet kan anvende til ind- og udstigning – der søges om en ekstra skydedør, som barnets søster kan bruge til ind- og udstigning – en ekstra skydedør er ikke nødvendig for, at barnet kan komme ind og ud af bilen.

Sag nr. 19 – **stadfæstelse** – borgeren søger om særlig indretning i form af trinbræt og hjælpemotor til skydedør – borgeren har mulighed for at komme ind og ud af bilen via lift bagi bilen – trinbræt og hjælpemotor til skydedør på højre side er ikke nødvendige for, at borgeren kan komme ind og ud af bilen.

Sag nr. 20 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til køb af en nedstolet bus med lift, som borgeren kan benytte til at komme ind og ud af bilen enten med rollator eller el-scooter – borgeren anvender vanddrivende medicin, men der er ikke tale om inkontinensproblem eller helt manglende blærefunktion og borgeren kan tilpasse sine toiletbesøg – elektrisk trinbræt og diskretionsfilm er ikke nødvendig særlig indretning.

Sag nr. 21 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget støtte til køb af bil, hvor borgeren kommer ind og ud af bilen siddende på sit el-køretøj via en lift – borgeren vender forlæns ved indkørsel i bilen og baglæns ved udkørsel – borgeren har haft et par uheld med sit el-køretøj, måske fordi han har været usikker på betjeningen/kørt for hurtigt – ønsker derfor særlig indretning, der muliggør, at borgeren kan bakke ind i bilen og køre forlæns ud af bilen – kommunen har vejledt om, hvordan borgeren skal køre ind i bilen og om muligheden for at søge om montering af spejle i begge sider af el-køretøjet.

Særlig indretning

- **diverse sæder**

Sag nr. 22 – **stadfæstelse** – borgeren søger om særlig indretning i form af specialsæde – der er ikke oplysninger i sagen, der dokumenterer, at det under hensyntagen til borgerens nedsatte funktionsevne er nødvendigt, at bilen indrettes med et specialsæde.

Sag nr. 23 – **stadfæstelse** – ansøgning om specielt førersæde til borgerens ægtefælle, som er chauffør for borgeren – får smerter ved længere ture og kan max køre 100 km – der ønskes mulighed for at justere i lænden, ryggen og nakkestøtten, så der er bedre sædekomfort – det nuværende førersæde giver mulighed for at justere ryglænet, så der opnås en mere oprejst siddestilling med fuld rygstøtte, og nakkestøtten kommer tættere på hovedet – der er mulighed for at holde pauser på længere ture – et specielt førersæde er ikke en nødvendig særlig indretning.

Sag nr. 24 – **stadfæstelse** – borgeren søger om ekstra sæder i bilen, så der er plads til hele familien – ekstra sæder i bilen ikke er nødvendigt for, at borgeren kan benytte bilen. Bilen er bevilget i forhold til borgerens støttebehov og kørselsbehov.

Sag nr. 25 – **stadfæstelse** – borgeren ansøger om tilrettet nakkestøtte til et allerede bevilget særligt bilsæde – der er ikke nogen helbredsmæssig årsag til, at det er nødvendigt med nakkestøtte og ansøger kan som andre benytte bilen uden, at nakkestøtten går helt ind til nakken.

Sag nr. 26 – **stadfæstelse** – borgeren søger om airbag til sit specialsæde, men der er ikke dokumentation for, at der er et nødvendigt behov for den ansøgte særlige indretning.

Særlig indretning

- **udskæring**

Sag nr. 27 – **hjemvisning** – kommunen giver afslag på særlig indretning, der muliggør borgers placering ved siden af chaufføren. Vi vurderer, at det ikke i tilstrækkeligt omfang er afklaret, om den ansøgte særlige indretning er nødvendig af helbredsmæssige årsager hos borgeren.

Sag nr. 28 – **hjemvisning** – borgeren har søgt om placering ved førersædet, men kommunen har ikke indhentet lægelige oplysninger til brug for sagen om det reelle behov og nødvendighed for at have placering ved førersædet.

Særlig indretning

- **betjening af bil**
- **automatgear, pedaler**

Sag nr. 29 – **stadfæstelse** – borgeren har funktionsnedsættelse i nakke, ryg og begge skuldre. Oplyser om forestående operationer i begge skuldre – operationerne gennemføres med start i oktober/november 2018 – det er ikke muligt at tage stilling til de varige følger af operationerne på afgørelsestidspunktet og derfor ikke muligt at tage stilling til om ansøger har ret til særlig indretning i form af automatgear.

Sag nr. 30 – **stadfæstelse** – afslag på tilskud til særlige indretninger i form af ratknop, håndbetjent speeder og håndbetjent bremse – indretningerne er anskaffet og monteret inden, ansøgningen er indgivet – afslag på tilskud til automatisk transmission, fordi bilen er over et år gammel.

Sag nr. 31 – **hjemvisning** – borgeren søger om forlængelse af gearstangen – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om forlængelse af gearstangen vil afhjælpe borgerens problem med gearskifte – ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om forlængelse af gearstangen er en brugbar løsning i en 8-årig periode.

Sag nr. 32 – **hjemvisning** – borgeren bevilges støtte til køb af en Suzuki Ignis og tilskud til automatgear og klager over bilvalget – ifølge sagens lægelige oplysninger er det hensigtsmæssigt, at borgeren kører med automatgear – der er ingen oplysninger om, at det er nødvendigt, at borgeren kører med automatgear – sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren har ret til tilskud til automatgear – den bevilgede bil er egnet, men det kan ikke vurderes, om bilen er den billigst egnede bil.

Sag nr. 33 – **hjemvisning** – borgeren, der er amputeret på højre underben, søger om en speederpedal, der kan klappes op og ned med foden, så både borgeren og ægtefællen kan benytte bilen uden større besvær – er bevilget en speederpedal, der kan flyttes manuelt – borgeren oplyser, at det er nødvendigt at tage protesen af for at flytte pedalen, og at borgeren har svært ved at komme ned i hug – ægtefællen er førtidspensionist – sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om den bevilgede speederpedal kan anvendes.

Sag nr. 34 – **hjemvisning** – borgeren er bevilget støtte til køb af bil med elektronisk håndbremse – er blevet opmærksom på, at der findes en trykknop-løsning til betjening af den elektroniske håndbremse, som borgeren mener er bedre egnet end den nuværende vippekontakt – har ifølge egne oplysninger problemer med at bruge vippekontakten, fordi borgeren skal bøje sig frem/vrider skævt, hvilket giver smerter – kommunen havde planlagt besøg af ergoterapeut, men uvist hvorfor blev det ikke til noget – sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren kan bruge vippekontakten.

Særlig indretning

- medbringe hjælpemidler

Sag nr. 35 – **stadfæstelse** – borgeren er bevilget udskiftning af bil, men får afslag på en lukket hattehylde – har selv købt en hattehylde i tidligere bil og mener, at den er uundværlig, fordi der er behov for at medbringe mange remedier – kommunen anviser forskellige måder, hvor der er plads til forskellige remedier.

Sag nr. 36 – **stadfæstelse og hjemvisning** – stadfæstelse af afslag på tilpasning af førersædet – årsagen til behovet for tilpasning af førersædet er almindelig slitage – hjemvisning af ansøgning om tilskud til anhængertræk – ingen oplysninger om bilens stand eller præcise alder – ikke muligt at vurdere om den foreslåede løsning formodes at være brugbar i en 8-årig periode.

Sag nr. 37 – **stadfæstelse** – kommunen giver afslag på særlig indretning i form af tysterlader og omformer ved bil. Borger kan anvende sin bil uden tysterlader og omformer. Borger har derfor ikke ret til tysterlader og omformer til CPAP maskine som særlig indretning af sin bil.

Særlig indretning

- reparation

Sag nr. 38 – **stadfæstelse** – motorkabinevarmeren er ikke bevilget som en særlig indretning – der kan derfor ikke bevilges hjælp til reparation.

Sag nr. 39 – **stadfæstelse** – borgeren har været igennem et længere forløb om udskiftning af bil – borgeren søger om reparation af Turney sæde og etablering af letning af servostyring, som borgeren har fået udført før ansøgning - borgeren mener, at der er ansøgt tidligere i forløbet, men det kan ikke konkluderes ud fra akterne - borgeren har nævnt, at sædet og servostyringen ikke virkede, men kommunen har skrevet til borgeren i 2 omgange, at kommunen ikke havde modtaget en konkret ansøgning - der kan ikke bevilges støtte, når ansøger først søger efter, at reparation af den særlige indretning er bestilt.

Sag nr. 40 – **stadfæstelse** – borgeren har fået tilskud til automatgear i 2001 til aktuelle bil og har fået udført renovering af gearkassen i forbindelse med synsindkaldelse – der er ikke tale om reparation eller udskiftning af automatgearkassen, men kun erstatning af enkelte slidte dele i automatgearkassen – der kan ikke ydes tilskud til service/renovering/vedligeholdelse af særlig indretning.